

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**Навчально-науковий інститут Архітектури, дизайну
та образотворчого мистецтва
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну**

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

 Олена ОЛЕНІНА

«06» червня 2024 р.

Реєстраційний № 7

«06» червня 2024 р.

Цифровий триптих «Три міста, два роки, один шлях»

Кваліфікаційна робота студента
групи ОМ 2020-1 ступінь вищої
освіти «бакалавр» спеціальності 023
– Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Гергель Анни Михайлівни
Керівник: Чирва Анна Юріївна

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS ____ Кількість балів ____

Голова ЕК _____ Шило О. В.

Члени ЕК _____ Оленіна О. Ю.

_____ Сторожук Л. К.

_____ Чирва О. Ч.

_____ Сосницький Ю. О.

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМИ.....	5
1.1. Аналіз тем дослідження	5
1.2. Дослідження аналогів	10
Висновок до першого розділу	13
РОЗДІЛ 2 КОНЦЕПТУАЛЬНЕ РІШЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ	14
2.1 Розробка концептуальної ідеї.....	14
2.2 Композиційно-художнє рішення.....	18
2.3 Технологічний метод виконання.....	24
Висновок до другого розділу	25
ВИСНОВКИ.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	33
Додаток А.....	33
Додаток Б	42

ВСТУП

Актуальність теми. Дослідження взаємозв'язку навколишнього середовища і емоцій, включаючи також переживання та почуття, є не тільки актуальною та важливою, а ще й цікавою темою в образотворчому мистецтві, бо саме місто має великий вплив та значення для кожної людини. Це не тільки місце народження; рідний дім, в якому можна рости та проживати більшу частину власного життя; сім'я, яка виховувала; друзі, до яких формується перша прив'язаність та з якими набуваються соціальні навички. Місто – це також спогади, які знаходяться на кожній вулиці, архітектурній споруді чи звичайному будинку. Особиста історія напряду пов'язана з містом. І за все життя людини їх може бути декілька, і кожне з них так чи інакше буде мати вплив. Під час подорожей, незалежно від того, чи це коротка відпустка або цілеспрямований переїзд на тривалий термін, людина набуває різноманітний досвід: знаходить нові знайомства, враження, що стає підґрунтям для особистого розвитку, бо відбуваються спостереження за іншою культурою, традиціями, мовою і звичайним побутом. Влучною фразою німецько-американської акторки та співачки Марлен Дітріх є: «Любов до певного міста зумовлена почуттями, які в ньому довелося відчувати, а не самим містом» [38, с. 31].

З огляду на зміни соціально-політичної ситуації в Україні, а саме з початку повномасштабного вторгнення у 2022 році, більшість людей змушені були переміщатись не тільки в безпечніші міста, а й переїжджати в інші країни на невизначений термін, що вплинуло на емоційний, фізичний та психологічний стан кожного.

З цих причин, ключовою темою дослідження став особистий досвід емоційного зв'язку з трьома головними містами: науковий Харків, портовий Гданськ і культурний Львів. Харків – місто минулих спогадів, з якого почалась власна історія: народження, становлення, розвиток, дорослішання, пошук. Гданськ – символ теперішнього: місце нових життєвих викликів, вимушеної

адаптації, переглядання цінностей та цілей. Львів – символ мрій та надій, великий простір для реалізації можливостей та потенціалу.

Таким чином, через серію робіт та використанням у них художніх засобів, головною задачею є передати не лише красу визначених споруд різних і не схожих один на одного міст, а й їхню емоційну та символічну значимість у контексті власного життя. Це може стати відправною точкою для вивчення та аналізу як особистого досвіду та почуттів, що позитивно впливає на розвиток самосвідомості, так і для розуміння впливу міського середовища на психоемоційне самопочуття.

Мета і завдання дослідження. Ознайомитись з впливом урбаністики і психогеографії на образотворче мистецтво; дослідити визначні архітектурні споруди трьох міст; зібрати дані про тренди кольорів останніх років та їхній вплив на психологічне сприйняття; презентувати власні емоції за допомогою серії графічних робіт.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи. Образ міста в цифровій графіці.

Предмет дослідження. Художні засоби виразності для створення емоційного образу міста в цифровій графіці.

Структура і обсяг роботи. Складається зі вступу, двох розділів з висновками (теоретичний метод дослідження теми, концептуальне рішення практичної роботи), узагальненого висновку, списку використаних джерел, додатків. Загальна кількість сторінок кваліфікаційної роботи складає 54 сторінки, з них основний текст на 25 сторінок.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМИ

1.1. Аналіз тем дослідження

Важливою частиною роботи складає теоретичний метод дослідження провідних тем проєкту, а саме ознайомлення з урбаністикою, емоціями і психогеографією та їхніх значень в образотворчому мистецтві. За допомогою різних джерел, зокрема статей в інтернеті і наукової літератури, можна легко провести дослідницьку роботу.

Розуміння та вивчення цієї інформації допомагає не тільки у формуванні глибоких знань та уточненні понять у цих сферах, а ще й у досягненні особистих цілей у створенні творчої частини кваліфікаційної роботи. Аналіз теоретичних концепцій дозволяє краще усвідомити взаємозв'язок між міським середовищем та його емоційними реакціями людини, що є ключовим для адекватного відображення цих аспектів у графічних роботах. Теоретичний метод також забезпечує структурованість та наукову обґрунтованість дослідження, дозволяючи інтегрувати різноманітні підходи та інтерпретації, що розширює можливості для художньої інтерпретації і сприяє створенню більш глибоких і змістовних мистецьких творів.

Вплив урбаністики на образотворче мистецтво

Наука, що займається вивченням, аналізом і дослідженням міста, в особливості його розвитку, історії та впливу на суспільство. Розглядають такі питання, як розміщення будівель у структурі міста, розвиток транспортної системи, планування міського простору, взаємодія з іншими містами та вплив на природні ресурси. Вона об'єднує в собі знання з географії, економіки, соціології, екології, архітектури і навіть дизайну.

Значного впливу урбаністикою зазнає мистецтво, оскільки міське середовище і архітектури надихають та формують творчість художників. Наприклад, урбаністична архітектура спонукає до створення у картинах як

реалістичних, так і абстрактних форм будівель, або використання деталей, образів і символів пейзажу, що можуть передавати енергію міського життя.

Також існує форма вуличного мистецтва, таких як графіті чи стріт-арти, що є невід'ємною частиною урбаністики і є показником соціально-культурного життя. Яскравим прикладом стріт-артів є відомий харків'янам **Гамлет Зінківський**, що почав малювати на вулицях у 2007 році. Його чорно-білі роботи з короткими глибокими написами стали важливою частиною міста (дод. А, рис. 1). Гамлет вважає «можливість подумати» основою своєї вуличної творчості, бо саме стріт-арт, який може побачити будь-яка людина, від похилої людини до матері з дитиною, і кожному прочитаний філософський напис з ілюстрацією відгукнеться по-своєму [37, с. 31].

Сучасне міське життя американських міст середини ХХ століття та його відчуженість майстерно зображував Едвард Гоппер у власних роботах. Його персонажі часто зображені на самоті, заглиблені в думки, навіть якщо їх оточувала компанія інших, то відчувається певна дистанція між ними. Гоппер дотримувався мінімалізму та простоти, використовуючи прості форми і кольори та зосереджуючи цим увагу глядача на ключових елементах композиції.

Найвідомішою картиною **Едварда Гоппера** є «**Опівнічники**» (дод. А, рис. 2), що вплинула не тільки на американську культуру, а й на кінематограф, літературу і музику. Сюжет був натхненний закускою поблизу будинку художника. На картині зображена пуста темна вулиця, а всередині закладу, без жодного виходу назовні, сидять нічні відвідувачі, кожен з яких занурений у власні думки. Сам художник зазначив, що «можливо, несвідомо хотів зобразити самотність у великому місті». [27, с. 30]

У цілому, урбаністика є важливою не тільки для створення міст та забезпечення комфортного існування людей у міському середовищі, вона також відкриває широкі можливості для художників у вивченні зображення міського життя через різні форми мистецтва.

Емоції та почуття як художній засіб

Важливою частиною людського досвіду, сприйняття навколишнього світу і взаємодії з іншими є емоції та почуття. Емоція – це зовнішня реакція психіки на ситуації чи події, в той час як почуття – інтерпретація цих емоцій і внутрішня реакція на них. Емоції можуть бути різноманітними - від радості та щастя до горя, страху та гніву. Вони можуть виникати як від приємних, так і від неприємних подій. Почуття, зі свого боку, можуть бути більш стійкими і глибше заснованими на наших переконаннях, цінностях і життєвому досвіді.

Через передачу емоцій у картинах, художники можуть спілкуватись з глядачами, ділитись своїми переживаннями і спонукати їх до співчуття, роздумів або відкриття нових поглядів на свій внутрішній світ. Митці використовують різні техніки і способи для трансляції емоцій. Наприклад, тепла колірна палітра викликає відчуття енергії і радості, в той час як холодні кольори – спокій, загадковість чи смуток. Незвичайні ракурси елементів в композиції картини можуть сприйматись як напруга, а збалансованість і гармонія створюють відчуття спокою. Різкі, гострі і імпульсивні лінії передають агресію чи тривогу, а м'які плавні лінії – ніжність і спокій. Також зображений сюжет і використана в ньому символіка передають емоції. Якщо сюжет пов'язаний з природою, то це може викликати спокій чи роздуми, а драматичні події створюють відчуття напруги.

Художник **Едвард Мунк** відомий своєю картиною «**Крик**», де експресивне використання кольору та форми створює відчуття екзистенційного страху і відчаю (дод. А, рис. 3). Ця робота є яскравим прикладом того, як художник може за допомогою насичених кольорів, викривлених форм і драматичних ліній передати сильні емоції та внутрішні переживання. Мункові вдалося відобразити на полотні не лише особистий біль, а й загальнолюдські емоції тривоги та ізоляції, що робить його творчість глибоко резонуючою і актуальною до сьогодні.

У серії колажних робіт «**Маленьке місто**» **Меттікуса** (Matticus), зображуються ландшафти сільської місцевості, будинків, фермерів та тварин

своєрідними і цікавими поєднаннями плівкових фотографій і ніби дитячих плям фарбою і олівцями (дод. А, рис. 4). Художник вдало передає настрій ностальгії і атмосферу маленького міста за допомогою декількох кольорів і хаотичних плям. Використання плівкових фотографій надає роботам ретро-естетику, що автоматично занурює глядача у минуле. Доповнення кожного з зображень елементами, які виглядають як дитячі малюнки, створює ефект спогадів дитинства, зображуючи простоту і безтурботність життя в маленькому містечку. Такий підхід дозволяє глядачеві зануритися у світ, де минуле і теперішнє об'єднуються у гармонійній композиції, підсилюючи емоційний зв'язок з роботою.

Отже, дослідження емоцій допомагає розбиратись у тому, як саме художники виражають емоції у своїх роботах, а також який вплив мистецтво має на емоційний стан глядача. Це робить мистецтво потужним інструментом для комунікації і рефлексії, який здатен трансформувати сприйняття і викликати широкий спектр емоційних реакцій.

Психогеографія як поєднання урбаністики і емоцій в мистецтві

Психогеографія, як міждисциплінарний напрям, вивчає вплив міського середовища на емоції та поведінку людей, а також їхню взаємодію з простором. За допомогою власних спостерегань, емоцій та естетичним міркуванням аналізують навколишнє середовище міста. У контексті образотворчого мистецтва, психогеографія займається дослідженням і передачею цих взаємовпливів через візуальні засоби. Ця концепція виникла нещодавно, у другій половині XX століття, та стала досить популярною серед дослідників міста і культурологів.

Дослідники цієї галузі аналізують такі аспекти, як розміщення будівель, місця відпочинку, зелені зони, транспортні вулиці, а також культурні об'єкти та пам'ятки. За допомогою психогеографії можна вивчити, які міські ландшафти або області викликають певні емоції, такі як спокій, занепокоєння, захоплення або

тривога. Це дозволяє розуміти, як певні міські простори можуть впливати на наше самопочуття та як їх можна оптимізувати для покращення якості життя в містах [17, с. 29].

Психогеографічні карти та діаграми можуть бути використані для візуалізації емоційних і психологічних переживань у просторі міста. Такі карти часто включають нетрадиційні елементи, що відображають суб'єктивний досвід і сприйняття художника під час прогулянки новим місцем. **Гі Дебор і Асгер Йорн** у 1958 році створили першу психогеографічну карту з назвою «Оголене місто» (дод. А, рис. 5) [17, с. 19]. Карти можуть бути створені різними способами, наприклад визначають ділянки місцевості, що викликають конкретні емоції після особистого досвіду чи культурними асоціаціями; включення певних символів або інших візуальних елементів, що мають особливе значення для певного місця; відображення звичних шляхів, якими користуються люди у повсякденності, чи навпаки, які дороги вони намагаються уникати; а також змалювання соціальної взаємодії, такі як популярні місця зустрічі чи місця культурних подій, тощо.

Використання різних художніх технік, таких як колаж, фотомонтаж, малювання та інсталяція, дозволяє створити багатовимірні роботи, що відображають складність міського простору та його вплив на людську психіку. Художники також можуть документувати зміни в міському середовищі та їхній вплив на мешканців. Це може бути відображено через серії робіт, що показують еволюцію міського ландшафту та його соціальні та психологічні наслідки.

Підводячи підсумки, психогеографія досліджує нові можливості задля розуміння взаємозв'язку між міським середовищем та емоційним станом людини, що дозволяє глибше розуміти, як міський простір безпосередньо впливає на людину, та як художники можуть використовувати цей вплив для створення виразних та емоційно насичених творів.

1.2. Дослідження аналогів

Робота над пошуками аналогів та натхнень у створенні подальшого проєкту є важливим етапом дослідженням, адже це допомагає краще відобразити обрану тему кваліфікаційної роботи, дізнатись більше про історію мистецтва, а також збагатити особистий досвід у мистецтві через спостереження за сучасними художниками і їхніми цікавими техніками творчості.

Першим натхненням стали митці, які відійшли від загальноприйнятих правил реалізму і почали досліджувати колір та сприйняття середовища. Мова йде саме про постімпресіоністів. Вони активно працювали в кінці XIX-го і початку XX століття, використовуючи у власних роботах яскраві кольори, виражали емоції через зміни форми і структури.

Вагомим вкладом в цю мистецьку течію став Вінсент Ван Гог, який за свої роки життя не був відомим та признаним. Мистецтвом займався останні 10 років свого життя, а найпродуктивнішим періодом стали останні роки, під час яких він створив відомі картини «Зоряна ніч», «Іриси», «Соняшники» та інші. Після довгих років життя у бідності, з психічними хворобами та депресією, на 37 році митець покінчив життя самогубством. Незважаючи на його важку долю, в своїй творчості він використовував світлі яскраві кольори, а також виразні густі мазки, що надавали його роботам глибину та цікаву текстуру. В основному зображував пейзажі, натюрморти і портрети своїх знайомих. Також відомими провідними темами було зображення побутового життя селян, їхня важка фізична праця в полях і бідність.

Однією з відомих картин **Вінсента Ван Гога** є «**Нічна тераса кафе**» (дод. А, рис. 6), написана у 1888 році. На ній зображено освітлену яскраво-жовтими ліхтарями терасу кафе зі столиками, за якими сидять люди і спілкуються між собою. За допомогою контрастності жовтих і глибоко-синіх кольорів, картина виразна, динамічна і привертає увагу глядачів до деталей. Також відомо, як Ван Гог не використовував чорний колір у роботі, що придає їй майстерності і вишуканості [2, с. 28].

Ще одним засновником постімпресіонізму вважається Поль Сезанн. Його характерний мазок, який складався з невеликих шаруватих мазків пензлем відрізнявся від грубих виразних мазків Ван Гога. Також любив експериментувати з композиціями, зображуючи об'єкти з незвичних ракурсів. Це стало впливовим фактором для розвитку мистецького напрямку кубізму. Сезанн відомий натюрмортами і зображеннями фруктів, квітів, а також яскравими пейзажами.

Так як улюбленими мотивами **Поля Сезанна** були природа і гори Прованса, він створив не одну картину з цією тематикою. Однією з відомих стала робота «**Будинки в Провансі поблизу Естака**» (дод. А, рис. 7). Зображення нагадує складний і одночасно м'який пастельний етюд, де переважають холодні синьо-зелені відтінки, що надають відчуття гірської прохолоди ввечері. Геометричні та строгі будинки тісно притиснуті один до одного, виглядають контрастними через поєднання яскравого лимонного кольору стін і блакитними відтінками їхньої тіні. Пейзаж начебто складається з безлічі барвистих елементів. Вважається, що художнику вдалося передати атмосферу і особливий стан цього красивого місця поблизу Естака [8, с. 28].

Під час аналізу мистецьких аналогів також були враховані сучасні маловідомі художники, які діляться своїми роботами на платформах інтернету. Вони не тільки використовують нестандартні техніки та матеріали за допомогою комп'ютерної графіки, а ще й розширюють нові перспективи у мистецтві. Саме тому дослідження та підтримка є важливим стимулом для їхнього творчого розвитку та вдосконалення. Спільний зв'язок у всіх обраних роботах простежуються в обмеженості кольорової палітри, використанням комп'ютерної графіки і цікавих композиційних рішень.

Наприклад, **Бреخت Евенс** (Brecht Evens), чиї роботи стали натхненням та прикладом композиційного і стилістичного рішення кваліфікаційної роботи (дод. А, рис. 8). Наглядно простежуються чіткість і деталізація першого плану у зрівнянні з третім, а також цікаве нашарування кольорів один на одному.

Ола Ящоновська (Ola Jasionowska) створила серію трьох робіт, темою яких стало польське місто Варшава з обмеженою кольоровою палітрою і використанням їх на фоні (синій, зелений і червоний), також простежуються характерні архітектурні пам'ятки та впізнавані елементи пейзажу міста (дод. А, рис. 9).

Стиль дитячих малюнків кольоровими олівцями в альбомі характерний для **Девіда Хокні** (David Hockney) (дод. А, рис. 10), а увага глядача спрямована на центр робіт художника.

Натхненням у використанні простих геометричних форм у центрі роботи стали ілюстрації **Чії Чі Ю** (Chia-Chi Yu), де художниця вдало обіграла коло елементами міста, створюючи при цьому історію (дод. А, рис. 11).

Простотою та дитячою ілюстративністю форм зображення архітектури користується **Нейт Вільямс** (Nate Williams), що допомагає дивитись на споруди з нової сторони (дод. А, рис. 12).

Прикладом органічного вигляду серій із трьох робіт, з використанням яскравих кольорів і абстрактних форм навколишнього середовища, став **Нік Ліфхеббер** (Nick Liefhebber) (дод. А, рис. 13).

Відвідавши у лютому 2024 року виставку польського художника **Пшемислава Блейзика** (Przemysław Blejzyk), найбільшим враженням склало поєднання піксельних елементів на реалістичних зображеннях ландшафтних пейзажів (дод. А, рис. 14).

Окремо варто зазначити найвідомішого сучасного українського живописця **Анатолія Криволапа**, чії роботи (дод. А, рис. 15) можна побачити у найкращих музейних та приватних колекціях світу. Після довгих пошуків та експериментів з кольорами, художнику вдалось віднайти свій впізнаваний стиль, а саме експресивні пейзажі, що зроблені на великих полотнах яскравими кольорами [1, с. 28].

Висновок до першого розділу

Можна зробити висновок, що була проведена ретельна робота в рамках теоретичного методу дослідження ключових аспектів урбаністики, емоцій та почуттів, а також психогеографії в образотворчому мистецтві. Це дозволило глибше осмислити тему та знайти нові підходи й перспективи в розробці подальшої практичної складової проєкту. Вивчення теоретичного матеріалу сприяло не лише розширенню знань, але й виявленню концепцій, нових ідей та технік, які можна застосувати під час реалізації проєкту в практичній діяльності.

РОЗДІЛ 2 КОНЦЕПТУАЛЬНЕ РІШЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

2.1 Розробка концептуальної ідеї

Перш ніж розпочати будь-яку роботу, митець повинен сформулювати основну концепцію чи ідею мистецького проєкту або твору. Цей етап передбачає визначення теми, ключових ідей та повідомлень, які художник бажає передати через своє мистецтво. Розробка концептуальної ідеї може стати складним завданням або навіть викликом для митця через безліч чинників. Наприклад, абстрактні ідеї важко конкретизувати і втілити в конкретних формах чи образах, щоб ще й ефективно та чітко передати свою ідею глядачу, забезпечивши її зрозумілість та емоційний вплив, а також оригінальність за допомогою різних інноваційних підходів. Іноді творцю потрібно звернутись до особистих переживань, спогадів і емоцій через глибокий самоаналіз. Також важливою частиною є пошук гармонійного балансу між тим, як виглядає робота і тим, що вона означає.

Під час розробки концептуальної ідеї художник потребує творчого мислення, інтуїції та аналітичних навичок, тому він може скористатись різними методами, які облегшать подальшу роботу. Важливим елементом формування ідеї є натхнення, яке можна отримати через ознайомлення з роботами інших художників і мистецьких рухів; читання художньої, наукової або навіть філософської літератури; перегляд фільмів або документальних програм; а також спостереження за природою або міським середовищем. Окрім аналізу схожих робіт, що допомагає вдосконалити або адаптувати схожі ідеї, а також дослідження та вивчення конкретної теми, яка цікавить митця, варто робити ще експериментальні швидкі ескізи і не боятись братись за нові матеріали та техніки. Спілкування з колегами чи менторами може дати нові перспективні ідеї і зворотній зв'язок.

Розробка концептуальної ідеї є важливим етапом у створенні будь-якого мистецького проєкту чи твору, оскільки вона визначає основні цілі та напрямки

роботи художника. Це динамічний процес, який включає взаємодію між творчістю, дослідженням і самоаналізом. Використання різних підходів і методів допоможе віднайти нові ідеї та реалізувати їх у мистецьких проєктах.

Концептуальна ідея проєкту «Три міста, два роки, один шлях»

Проєкт безпосередньо присвячений вивченню і рефлексії над особистою трансформацією, яка відбувається протягом двох років у контексті трьох міст – Харкова, Гданська та Львова. Використовуючи художні засоби образотворчого мистецтва та особисту історію, цей проєкт презентує погляд на шлях змін та адаптації в умовах сучасних викликів.

Кожне місто, взяте окремо, стає місцем, де відбувається особиста та культурна метаморфоза. Харків, як символ минулого, позначений особистими спогадами та історичними змінами, що відбувалися протягом багатьох років. Гданськ, як місто теперішнього, стає свідком перетворень, спричинених сучасними викликами та подіями. Львів, місто майбутнього, уособлює надію та можливість нового етапу у житті.

Проєкт пропонує глядачеві переглянути світ через призму особистого досвіду та культурного контексту, надаючи можливість краще зрозуміти і оцінити власний шлях трансформації та адаптації.

Через графічні образи міста Харків, було вирішено відтворити атмосферу тих місць, де проходило дитинство та юність, показати ті емоції, які пов'язані з цим періодом власного життя. Серед них розглядалися такі відомі райони, як проспект Гагаріна зі спільним районом та супермаркетом «АТБ», Майдан Конституції зі станцією метро, міською радою та пам'ятником Незалежності, міст закоханих, Дзеркальний струмінь навпроти ХНАТОБу і відомих кафе «Кулиничі» та «Буфет», а також університет ХНУМГ імені О. М. Бекетова, де залишились останні сильні враження про місто.

Гданськ, місто, в якому відбувається вимушене перебування протягом останніх двох років, став символом теперішнього. Російське вторгнення в

Україну та події, які наслідуються за ним, суттєво змінили життєвий шлях не тільки персонально, але і кожного українця. Саме тому у роботі про Гданськ відображається ця зміна, а також висловлення почуттів та враження від цього періоду. Місто, розташоване біля Балтійського моря, характеризується великим пірсом та маяком, доступним для відвідувачів. Окрім туристичних місць, таких як центр міста з червоним хрестом на пагорбі і Музей Другої світової війни, символічно важливим районом є Вжещ, з його симпатичною вулицею Вайделоти та мережею продуктових кіосків «Жабка». Мешкаючи в найкрасивішому районі Гданську, Оліва, було досліджено безліч цікавих місць, які були відображені в роботі, такі як Олівський собор, оглядова вежа і навіть кафе «Макдональдс».

Львів являється власним символом майбутнього, надії та нових можливостей. Дослідження через художній твір вказує на виражену зацікавленість у цьому місті, що відображається у сподіваннях та мріях щодо майбутнього. Відмінності в символічних зображеннях, наприклад, відомий львівський вокзал, а також Національна Опера, вказують на важливі архітектурні та культурні особливості міста. Зелені зони, такі як Стрийський парк, та культурні заклади, наприклад, концертний зал «Малевич», також відображають важливі аспекти життя місцевих і туристів. Львів славиться також своєю книгокав'ярнею «Старий Лев» та сучасними трамваями. Релігійна архітектура, яка представлена через Церкву Святих Ольги та Єлизавети та Домініканський собор, а також марсове поле, визначаються як значимі та важливі місця у теперішні часи.

За допомогою серії графічних робіт ставилось за мету виразити не лише візуальний образ міст, але й особисті емоції, переживання та спогади, пов'язані з кожним з них. Цей підхід слугував засобом власного вираження та спільного досвіду з глядачами, використовуючи візуальне мистецтво як засіб комунікації.

Назва проєкту «Три міста, два роки, один шлях»

Після сформування концептуальної ідеї проєкту виникла потреба у створенні його назви, що стало наступним важливим етапом у роботі над кваліфікаційною роботою. В цьому процесі важливо було поєднати креативність зі стратегічним мисленням, оскільки назва повинна не тільки запам'ятовуватись, але й чітко відображати ідею та суть творчого проєкту.

Назва «Три міста, два роки, один шлях» з'явилась асоціативним методом, тобто був перелік слів, який викликав певні асоціації та емоції з власною ідеєю. Тобто, центром дослідження і порівняння проєкту стали три різних міста (Харків, Гданськ, Львів) протягом останніх двох років (2022-2024), з акцентом на особисту трансформацію протягом цього часу, що і є одним великим шляхом.

Для того, щоб назва відобразила суть роботи, був використаний спільний елемент – панорамний вигляд кожного міста у верхній частині роботи, що символізує «три міста», а ламана лінія, що поєднує їх, представляє «один шлях», що почався у Харкові у 2022 році та закінчується у Львові у 2024 році, який також відображає «два роки» проєкту (дод. Б, рис. 7). Цей вдалий і простий елемент, який може не привертати одразу на себе увагу, додає глибину та відображає основну ідею проєкту прямо на роботі, підкреслюючи його значущість та унікальність.

2.2 Композиційно-художнє рішення

Композиційно-художнє рішення – це стратегічний підхід або розробка, спрямована на створення організованої і гармонійної композиції в мистецькому творі. Включає в себе розміщення об'єктів, вибір кольорів, форм, текстур і інших художніх елементів з метою досягнення певного естетичного і виразного ефекту.

У композиційно-художньому рішенні художник вирішує, як краще організувати простір та розташувати об'єкти на полотні або в просторовій інсталяції. Він може експериментувати з різними розмірами, пропорціями, ракурсами та іншими художніми прийомами, щоб досягти бажаного враження і передати свою ідею або емоцію.

Композиційно-художнє рішення є ключовим етапом у творчому процесі художника, оскільки воно визначає остаточний вигляд і враження від мистецького твору. Відправною точкою є концепція або ідея, яка далі розробляється і втілюється в композиційному рішенні з урахуванням технічних та естетичних аспектів мистецтва.

Триптих

Для створення кваліфікаційної роботи було розглянуто застосування трьох полотен задля кращого вираження концептуальної ідеї (дод. Б, рис 1, 2). Митець, який використовує три полотна для зображення одного сюжету, ідеї чи теми, створює триптих. Обов'язковою умовою є знаходження картин поруч один з одним, не зважаючи на те, чи це будуть полотна, сюжет який плавно переходить з одного на інше полотно, чи це буде три цільних зображення. Як правило, центральне полотно більше за дві бічні картини. Сьогодні триптих переважно використовується як елемент інтер'єру приватного помешкання чи громадських закладів і є популярним серед дизайнерів.

Історія виникнення триптиху бере початок у Середньовіччі, коли провідною темою мистецтва була релігія, а сюжети і герої живописних картин були запозичені з Біблії. Саме через це триптих почали використовувати у

оформленні вітварів в храмах. Найвідомішим автором триптихів є Ієронім Босх. Його майстерність та унікальність робіт з захопленням досліджується і сьогодні.

Видатним витвором мистецтва також сміливо можна вважати **«Страшний суд» художника Ганса Мемлінга** (дод. А, рис. 16), який був створений у другій половині XV століття. Саме зображення останнього суду у великому розмірі та деталізації, що створює ефект реалізму та напруги, робить твір вражаючим. В центральній частині зображення Христа на судовому троні, саме він привертає до себе увагу серед безлічі інших зображених фігур. А на суд, з самої гори, дивиться Бог Отець. Праворуч можна побачити обраних, що слідуєть райському світлу, а з протилежної сторони – вигнані, які прямують до пекла. Інструменти Муки Христової несуть архангели, яких можна помітити у верхній частині картини. Також на крилах триптиху можна спостерігати за характерною темою мистецтва того часу, а саме боротьби добра і зла, бо саме там відтворюються сцени Апокаліпсису. Символічною частиною вважається те, що цей триптих знаходиться зараз у Національному музеї Гданська з XIX століття, будівля якої зображена у графічній роботі.

Впливовий свого часу англійський художник-експресіоніст Френсіс Бекон відомий не тільки виразними, а ще й емоційно насиченими картинами. Цей ефект йому вдавався за допомогою різних технік, наприклад, абстрактних форм і мазків, що нагадують вибухи кольору. Не боявся експериментувати з формою та палітрою кольорів. Провідними темами митця були портрети і людська фігура в абстракції. Одним із найвідоміших триптихів **Френсіса Бекона** є **«Травень-червень 1973»** (дод. А, рис. 17), що відображає пам'ять про Джорджа Дайєра, коханого художника. На трьох полотнах добре зображені особисті емоції, переживання та страждання митця після втрати Дайєра. Чоловіча фігура зображена по центру кожного полотна, обрамлена дверним прорізом. У лівій частині Дайєр, сидячи на унітазі, скрутився від болю. У центрі глядачу відкривається спотворене обличчя чоловіка, а на підлозі відкинута тінь від лампочки над ним, що схожа на кажана чи диявола. На останній, правій панелі,

зображення Дайєра, який нахилився перед раковиною щоб спорожнити з себе надлишок випитих пігулок. За словами ірландського критика Колма Тойбіна, на кожній картині з любов'ю зображена його фігура, хоча людина явно зламана.

Відомий сучасний художник України **Іван Марчук** має триптих з назвою «**Монолог**» (дод А, рис. 18). Триптих є одним з його вражаючих творів, що складається з трьох частин, розташованих поруч одна з одною. У цілому, триптих «Монолог» Івана Марчука відображає внутрішній діалог художника, від початкових думок та емоцій до їх розвитку та висновку. Вважається, що митець передбачив Чорнобильську катастрофу: «Я зрозумів, що зобразив сотні тисяч людей, що втратили ґрунт під ногами», – сказав сам Іван Марчук [19, с. 29].

Після успішної розробки пошукових композиційних ескізів, була проведена робота над більшою деталізацією архітектурних споруд задля спрощення виконання подальшої роботи (дод. Б, рис. 3).

Вибір кольорового рішення за системою Pantone

Колір має сильний вплив на сприйняття художньої роботи майстра, який викликає різні види емоцій у глядача, передає настрій або концепцію твору. Наприклад, білий має асоціацію з чистотою та світлом, жовтий – оптимізм та радість, червоний – енергія та пристрасть [25, с. 30].

Компанія Pantone Inc була створена з метою стандартизувати систему ідентифікації кольорів (Pantone Matching System), яка б дозволила привести до єдиної форми та спростити процес вибору, передачі та контролю кольорів у різних галузях промисловості, моди, а також дизайну продукції. Основою системи Pantone є спеціальні кольорові відбитки, які відображають всі доступні кольори з їхніми унікальними номерами та назвами: унікальний код, наприклад, PMS 185C, де «PMS» - аббревіатура від «Pantone Matching System», а «185C» - конкретний номер кольору. Використання цієї системи є важливою в сферах, де точність має критичне значення.

Починаючи з 2000-го року, компанія почала щороку аналізувати тенденції та завдяки ним обирати головний колір року. Наприклад, вибір може визначатись

новими технологіями, відкриттями, матеріалами чи текстурами, а також компаніями, які так чи інакше мають вплив на суспільство. Це стає важливою подією для індустрій, оскільки воно визначає популярний колір споживачів протягом цілого року [41, с. 32].

Саме таке щорічне оголошення стало особистим натхненням для роботи над кваліфікаційною роботою. Було обрано кольори Pantone останніх трьох років (дод. Б, рис 4).

Колір 17-3938 Very Peri, обраний кольором року 2022 за версією Pantone, символізує розширення власних можливостей. Цей колір стимулює творчість та сприяє відкриттю нових горизонтів. Very Peri поєднує спокійний відтінок синього з динамічними червоно-фіолетовими підтонами, що робить його живим та натхненним. Він втілює дух інновацій та змін, закликаючи до сміливих рішень і нових починань. На жаль, поточний рік став важким випробуванням для кожного українця через початок повномасштабного вторгнення. Усі зіткнулися з внутрішніми та зовнішніми проблемами, які вимагали негайного вирішення. Багатьом довелося шукати підтримку та сили для продовження боротьби. Тому використання цього кольору в першій роботі триптиху, присвяченій місту Харків, є символом закінчення старого життя та відправною точкою для подальших змін і особистого розвитку.

Колір 2023 року, тобто 18-1750 Viva Magenta, символізує енергію, життєву силу та впевненість. Цей насичений червоний колір з фіолетовими відтінками пробуджує відчуття сили та відваги. Він підкреслює інтенсивність почуттів та емоцій, сприяючи активному та динамічному вираженню. Viva Magenta втілює сміливість, рішучість та безстрашність у досягненні цілей. Не даремно Гданськ має багато яскравих будинків не тільки у центрі, а ще й в звичайних спальних районах. Він має багату історію та культурний спадок, тому цей колір влучно відображає динамічний розвиток і культурну різноманітність міста. На основі особистого досвіду, колір символізує інтенсивність пережитих емоцій, що виникли внаслідок різних викликів та нових випробувань.

І останній обраний колір вже 2024 року – 13-1023 Peach Fuzz, символізує м'якість, тепло та доброту. Цей ніжний персиковий відтінок викликає відчуття затишку та спокою. Peach Fuzz сприяє створенню гармонійної та приємної атмосфери, надаючи відчуття комфорту та спокою. Він втілює дружелюбність та відкритість, сприяючи позитивному та доброзичливому спілкуванню. У контексті міста Львова, яке славиться своєю старовинною архітектурою, культурою та історичними пам'ятками, цей колір може відображати його атмосферу, характер та особливості. Само по собі слово «Львів» м'яке і викликає відчуття теплоти і домашнього затишку, а більшість архітектурних споруд відповідної тепло-жовтої і ніжно-персикової палітри. Колір символізує готовність до нових життєвих викликів, які сприятимуть досягненню бажаного рівня життя.

У процесі пошуку кольорових співвідношень у графічних роботах було розглянуто два варіанти (дод. Б, рис. 5, 6), успішною варіацією з яких став другий.

Геометричні форми

Прості геометричні форми, такі як кола, квадрати і трикутники є основними будівельними блоками візуального мистецтва. Використання цих форм у художніх проєктах має численні переваги та може суттєво вплинути на загальний вигляд і сприйняття твору. Художники-мінімалісти, такі як Дональд Джадд і Елсворт Келлі, використовували геометричні форми для створення чистих і простих композицій. В їхніх роботах відсутні зайві деталі, що дозволяє зосередитися на формі та кольорі. Експериментування з композицією та формою прямокутників і ліній відкрило новий рух у мистецтві – авангард та абстракціонізм, яскравими прикладами яких є Казимир Малевич і Піт Мондріан. Прості геометричні форми можуть створювати вражаючі композиції завдяки своїй симетрії та гармонії. Вони здатні привертати увагу та створювати візуально приємні картини, які легко сприймаються і запам'ятовуються.

Також прості геометричні форми мають глибоке символічне значення, саме тому було прийнято рішення у їхньому використанні в кваліфікаційній роботі. Наприклад, коло символізує вічність або цілісність, прямокутник — стабільність і порядок, а трикутник — силу і динаміку.

Трикутник, у своїй класичній формі, нагадує про силу і стабільність Харкова, яке незважаючи на всі труднощі, зберігає свою структуру і впевнено дивиться у майбутнє. Коли трикутник повернутий на кут, він також уособлює енергію та рух, що відображає постійний розвиток та адаптацію міста до нових викликів. Така форма здатна передати відчуття невпинної боротьби та прагнення до кращого, що є невід'ємною частиною духу Харкова. Дзеркальний струмінь — яскравий символ, один із чудес міста, зображений у роботі у трикутній формі.

Прямокутник має асоціацію з Гданськом, адже його чіткі, рівні сторони і кути надають асоціації з порядком, стабільністю та структурою. Ця форма може символізувати баланс і рівновагу, що відображає архітектурну гармонію та історичну спадщину міста. Гданськ, відомий своєю багатою культурною та історичною спадщиною, демонструє поєднання традицій та модерну. Прямокутник, як символ упорядкованості, прекрасно підкреслює цей аспект міста, нагадуючи про його стійкість і здатність зберігати баланс між минулим і сучасністю. Через використання цієї геометричної форми можна передати відчуття стабільності та гармонії, які характерні для міста, що витримало багато історичних викликів і зберегло свою ідентичність. Сучасна відома архітектурна споруда Гданськ, яка має чітку прямокутну форму — найвища вежа міста з назвою «Оліва», стала центральною фігурою у другій роботі триптиху.

Коло не має початку чи кінця, що робить його потужним символом вічності, безкінечності та циклічності. Воно може символізувати завершеність і інтеграцію різних частин у єдине ціле. Саме тому ця форма була обрана для останньої, третьої роботи, зокрема відомої Львівської Національної Опери в центрі міста. Адже в особистому контексті, Львів символізує прагнення до цілісності з собою і мріями, а також прагненням до гармонії.

2.3 Технологічний метод виконання

Технологічний метод виконання творчого проєкту передбачає застосування традиційних, а також сучасних інструментів і технологій для створення будь-якого твору мистецтва. Окрім традиційного використання художніх матеріалів, таких як фарби (олія, акрил, акварель, тощо), графічних матеріалів (олівці, маркери, пастель та інші), скульптурних матеріалів (глина, дерево, метал, гіпс), цей метод може включати в себе використання сучасних цифрових програм для обробки та маніпулювання зображеннями, відео, аудіо чи іншими медіа, а також виготовлення реалізації проєкту за допомогою сучасних матеріалів і технік, таких як 3D-друк, віртуальна реальність, розширена реальність тощо. Використання технологічного методу дозволяє художникам експериментувати з новими формами виразності та реалізувати свої творчі ідеї в інноваційний спосіб.

Для реалізації кваліфікаційної роботи була обрана саме комп'ютерна програма Adobe Photoshop CS6: від пошукових ескізів, кольорових рішень і до кінцевого результату роботи; з її різноманітністю функцій і інструментів, за допомогою яких можна сміливо експериментувати, досліджувати і поєднувати елементи між собою задля створення різноманітних творчих ідей, а доступ до шарів дозволяють редагувати окремі елементи зображення без втрати якості та створювати складні композиції.

Комп'ютерна графіка має більше переваг над традиційним малюнком. Наприклад, виправлення помилок або внесення змін і коригувань набагато легші і доступніші завдяки функції «повернутись назад», а також використанню шарів. У комп'ютерній графіці художник має доступ до мільйонів кольорів і може змінювати їх миттєво. У традиційному малюнку палітра обмежена наявними матеріалами, і змішування кольорів може займати багато часу. Цифрові роботи можна зберігати в декількох копіях, в хмарних сховищах і на зовнішніх носіях, що знижує ризик втрати або пошкодження роботи, в той час як традиційні малюнки можуть бути легко пошкоджені або втрачені, що є актуальним і розповсюдженим зараз як ніколи.

Першочерговою потребою був пошук фотографій усіх обраних архітектурних споруд кожного міста, а також визначення їхніх логічних та органічних розташувань у композиції робіт. Після остаточного затвердження композиційно-художнього рішення, розпочалась безпосередня творча робота.

В процесі роботи над створенням практичної частини кваліфікаційної роботи, за допомогою інструменту «Пряме ласо», яким легко та зручно виділяти потрібні області на зображенні, були створені усі композиційні елементи в трьох роботах: від великих контурів архітектурних споруд, до найдрібніших деталей, які визначають характер і атмосферу окремого місця (дод. Б, рис. 8, 9, 10).

Після того, як була визначена форма та її контури, за допомогою різних внутрішніх налаштувань пензлів у програмі Adobe Photoshop та експериментальних пошукових спроб (дод. Б, рис 11, 12, 13), було вирішено зупинитись на одному з найкращих з варіантів. Цей ефект пензлем додав роботі атмосфери старої потертої фотографії, що підсилило відчуття ностальгії при огляді графічної серії. Це вдалось зробити завдяки функції «Виділення» - «Діапазон кольорів».

На завершальному етапі роботи були виправлені деякі дрібні елементи форм, які були пропущені та не помічені під час виконання, а також додані фінальні деталі у вигляді простих геометричних форм з використанням ефекту «Затемнення основи» задля акцентування (дод. Б, рис. 14, 15, 16).

Висновок до другого розділу

Таким чином була проведена об'ємна робота над практичною частиною кваліфікаційної роботи, яка залучила усі процеси: від визначення ключових ідей концепції, що лягли в основу проєкту, а також створенням назви, до фінального результату. Від створення ескізів до фінальної обробки графічних робіт, кожен етап вимагав технічної майстерності та творчого підходу. Результатом цієї роботи стали графічні твори, які не лише відображають концепцію проєкту, але й передають особисті емоції та переживання, пов'язані з кожним з трьох міст.

ВИСНОВКИ

Робота над проєктом «Три міста, два роки, один шлях» стала важливим етапом у особистому творчому розвитку. Вона дозволила не лише поглибити знання про культуру та історію трьох міст – Харкова, Гданська та Львова, але й показала важливість особистої та суспільної трансформації в умовах сучасних викликів.

Початковим етапом був детальний аналіз теми та контексту обраного проєкту. Це включало дослідження впливу урбаністики на образотворче мистецтво, емоції та почуття як художній засіб, а також психогеографія, як безпосереднє поєднання урбаністики і емоцій в мистецтві. Збір інформації відбувався через різноманітні джерела, переважно наукові статті у вільному доступі в інтернеті, а також різна література. Це дозволило глибше зрозуміти тему та сформуванати ідею.

Наступним кроком було створення концепції, яка інтегрувала всі отримані дані та ідеї. Основний акцент було зроблено на особистих трансформаціях, які відбуваються в кожному з трьох міст під впливом сучасних соціально-політичних подій. Цей етап включав розробку ескізів та написання концептуальних текстів, що відображають головні ідеї проєкту. Разом з цим йшла робота над створенням назви проєкту. Назва «Три міста, два роки, один шлях» була обрана через її здатність лаконічно передати основну ідею та зміст роботи. Цей етап включав використання асоціативного методу, коли через перелік ключових слів та їхні комбінації було знайдено найвдаліший варіант назви, що викликає потрібні емоції та асоціації.

Практична частина проєкту включала створення візуального зображення, що яскраво відображає трансформаційний процес. Робота вимагала використання сучасного графічного редактору через свої переваги над традиційним способом. Особливу увагу було приділено деталям та якості виконання, щоб максимально точно передати ідею проєкту.

Таким чином, весь процес роботи над проєктом включав у себе глибокий аналіз, креативний підхід до розробки концепції, технічну майстерність у створенні візуальних матеріалів та презентацію кінцевого результату. Це дозволило створити проєкт, який не лише відповідає академічним стандартам, але й має значний емоційний та навіть культурний вплив.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 10 геніальних українських художників, яких знає увесь світ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/181929-10-genialnih-ukrainskih-hudoznikov-akih-znae-uves-svit/>
2. Café Terrace at Night, 1888 by Vincent Van Gogh [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.vincentvangogh.org/cafe-at-night.jsp>
3. Kharkiv: Development & Investment // Режим доступу: <https://inkharkiv.com/why-kharkiv/>
4. «Pantone: The Twentieth Century in Color / Leatrice Eiseman, Keith Recker.» 2011. — 204 с.
5. Theories of Emotion [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://iep.utm.edu/theories-of-emotion/>
6. What Are Pantone Color Systems? [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.pantone.com/color-systems/pantone-color-systems-explained>
7. Біловодська, О.А., Пузікова, М.В. (2011). Аналіз і оцінка персонального брендингу в умовах підвищення професійного успіху особистості. Маркетинг і менеджмент інновацій, №4 (1), 67–74.
8. Будинки в Провансі поблизу Естака – Поль Сезанн [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://jyvopys.com/budinki-v-provansi-poblizu-estaka-pol-sezann/>
9. Велика важлива книга про мистецтво (тепер і про жінок). Приклади нестримних художниць і мистецьких проєктів, які надихнуть вас на власну творчість / Даніелле Криза. Пер. з англ. Юлія Дідоха, Таня Родіонова, Вероніка Ядуха. — К.: ArtHuss, 2023. — 324 с.
10. Візуальне сприйняття образу і знаку: психологія і семіотика / В.В. Гридчина // Культура народів Причорномор'я. — 2007. — № 101. — С. 193–195. — Бібліогр.: 10 назв. — укр.

11. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»: зб. наук. пр. Вип. 39 / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ: Видав.центр КНУКіМ, 2018. – 250 с.
12. Гданськ – місто свободи і солідарності // Режим доступу: <https://www.polscha.travel/uk/mista/gdansk-sopot-gdinia>
13. Декоративне мистецтво новітньої доби: еволюція, творчі пошуки, майстри, школи / Т. Руда // Народна творчість та етнографія. — 2006. — №. 2. — С. 120-122. — укр.
14. Долинська М. Львів: простір на тлі мешканців XIII–XIX ст. / М. Долинська. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 168 с.
15. Дослідження: Вплив міського середовища на психоемоційний стан людини – Хмельова Євгенія, 2022-2023 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.khmelova.com/doslidzhennya-vplyv-miskogo-seredovyshha-na-psyhoemocijnyj-stan-lyudyny-hmelova-yevgeniya-2022-2023/>
16. Едвард Гоппер: краса самотньої Америки // Режим доступу: <https://plomin.club/edward-hopper-lonely/>
17. Емоції міста. Що таке психогеографія і як вона досліджує Франківськ? [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://kufer.media/misto/emotsiyi-mista-shho-take-psyhogeografiya-i-yak-vona-doslidzhuye-frankivsk/>
18. Життя в кольорі / Ребекка Етвуд. Пер. з англ. Юлії Максимейко. — К.: ArtHuss, 2020. — 272 с.
19. Знаменитий українець розповів, як випадково передбачив катастрофу в Чорнобилі [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://apostrophe.ua/ua/news/society/culture/2018-05-04/znamenitiy-ukrainets-rasskazal-kak-sluchayno-predskazal-katastrofu-v-chernobyile/129058>

20. Кайдановська О. О. Львівський Новий світ: архітектура для життя / О. О. Кайдановська // Освіта, пам'ять, місто. Присвячується пам'яті архітектора Івана Левинського: збірник тез і матеріалів міжнародної наукової конференції, 27 вересня 2019 року, Львів. — Видавництво Львівської політехніки, 2019. — С. 54–56.
21. Кожеваль, Г., Патрі, С., Геган, С. Ван Гог, Гоген, Сезанн і далі. Книги Дельмоніко. — 67 с.
22. Кольорознавство. Колір у декоративно-прикладному мистецтві й дизайні: навч. посіб. / І. Г. Черкесова ; Київський національний ун-т культури і мистецтв, Миколаївський філіал Київського національного ун-ту культури і мистецтв. — К.: Іліон ; Миколаїв: [б.в.], 2008. — 156 с.
23. Кучабський, О. & Корець, К. (2020). «Остання» хвиля декомунізації урбаноніміки в Україні та Польщі: порівняльний аналіз. Науково-теоретичний альманах «Грані», 23 (8), 37–48.
24. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва / Йоганнес Іттен. Пер. з англ. Сергія Святенко. — К.: ArtHuss, 2022. — 96 с.
25. Мистецтво як харизма самотності / А. Любка // Слово і Час. — 2007. — № 2. — С. 77-78. — укр.
26. Міхно Н. К. Місто як емоційний простір: теоретико-соціологічний аналіз. Науковотеоретичний альманах «Грані». 2020. Т. 23, № 3. 82–89 с.
27. Образ міста: регіональні аспекти вітчизняної візуалізації / Л. Нагорна // Регіональна історія України: Зб. наук. ст. — К.: Інститут історії України НАН України, 2013. — Вип. 7. — С. 127-146. — Бібліогр.: 35 назв. — укр.
28. Опівнічники Едвард Хоппер [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.wikiart.org/uk/edvard-khopper/opivnichniki-1942>
29. Павлова Т. В. Авангард в образотворчому мистецтві Харкова ХХ століття. — Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня докторамистецтвознавства за спеціальністю 17.00.05 — образотворче

- мистецтво. — Львівська національна академія мистецтв. — Львів, 2018. — 39 с.
30. Подоляка, Н. (2022). Мерч як комунікаційна технологія побудови персонального бренду автора. Соціальні комунікації: теорія і практика, 14 (1), 164–181.
 31. Постімпресіонізм // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 252.
 32. Рейзенкінд Т. Й. Культурно-художні цінності сучасної особистості фахівця у кризовий період / Т. Й. Рейзенкінд, К. Ю. Маркіна // Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. - 2010. — 234 с.
 33. Соціально-психологічний стан українського суспільства в умовах повномасштабного російського вторгнення: нагальні виклики і відповіді (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 4 травня 2022 р.) / М.М. Слюсаревський // Вісник Національної академії наук України. — 2022. — № 6. — С. 85–92. — укр.
 34. Страшний суд (Мемлінг) [Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Страшний_суд_\(Мемлінг\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Страшний_суд_(Мемлінг))
 35. Триптих [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Триптих>
 36. Харківщина: промисловий центр на перехресті історії [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/350110>
 37. Хто такий Гамлет Зіньківський? [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.ukrainer.net/gamlet/>
 38. Цитати Марлен Дітріх [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://uk.wikiquote.org/wiki/Марлен_Дітріх
 39. Що таке урбаністика? Коротка історія і шість визначень [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://mistosite.org.ua/articles/shcho-take-urbanistyka-kоротka-istoriia-i-shist-vyznachen>

40. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі / Вілл Гомперц. Пер. з англ. Лесь Белей, Анна Корягіна, Ірина Зайцева. — К.: ArtHuss, 2017. — 486 с.
41. Як Pantone вибирає головний колір року: таємниця розкрита [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://suspihne.media/culture/634328-persikovij-puhnastik-pantone-nazvav-golovnij-kolir-2024-roku/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. 1 Гамлет Зінківський, стріт-арт. 2022 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу:

<https://twitter.com/BohdanaNeborak/status/1526199801406271488>

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://te.20minut.ua/Foto-dnya/foto-dnya-v-tsentr-gamlet-rozmalyuvav-maf-10626361.html>

Рис. 2 Едвард Гоппер, «Опівнічники». 1942 р. [28, с. 22]

Рис. 3 Едвард Мунк, «Крик». 1893 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Крик_\(картина_Мунка\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Крик_(картина_Мунка))

Рис. 4 Меттікус, серія колажних робіт «Маленьке місто». 2023 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://www.behance.net/gallery/166504645/Small-Town-Life-\(Series\)?tracking_source=search_projects|matticusart&l=0](https://www.behance.net/gallery/166504645/Small-Town-Life-(Series)?tracking_source=search_projects|matticusart&l=0)

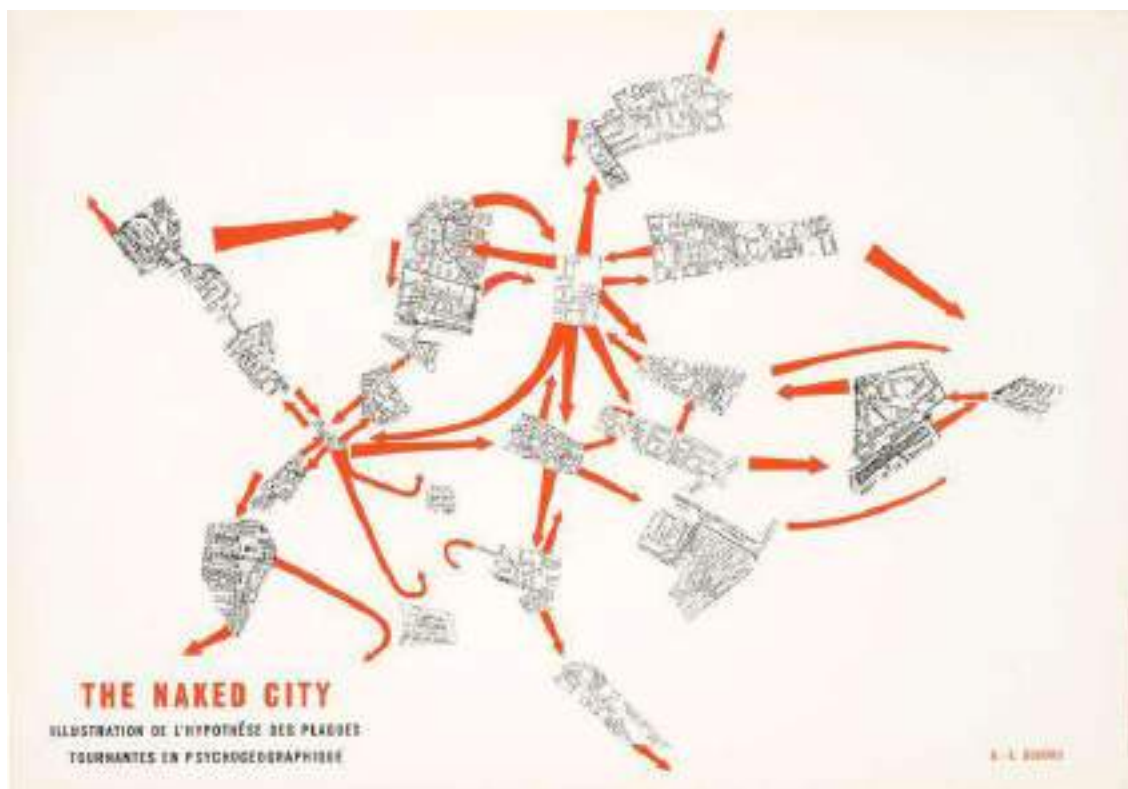

Рис. 5 Гі Дебор, Асгер Йорн, психогеографічна карта. 1958 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу:

<https://en.m.wikipedia.org/wiki/File:Маршрутизация.jpg>

Рис. 6 Вінсент Ван Гог, «Нічна тераса кафе», 1888 р. [2, с. 20]

Рис. 7 Поль Сезанн «Будинки в Провансі поблизу Естака», 1879-1882 р. [8, с. 20]

Рис. 8 Брехт Евенс, ілюстрації міста. 2021 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.brechtevens.com/illustration>

Рис. 9 Ола Яцоновська, «Міський пейзаж Варшави». 2022 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу:
https://www.behance.net/gallery/153056257/WARSAW-CITYSCAPE?tracking_source=curated_galleries_illustration

Рис. 10 Девід Хокні, ілюстрації. 2016 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.lesliesacks.com/artists/david-hockney>

Рис. 11 Чія Чі Ю, ілюстрація обкладинки книги «Втеча з Алькатраса». 2018 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.behance.net/chiachifelix>

Рис. 12 Нейт Вільямс, ілюстрації. 2022 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.behance.net/n8wn8w>

Рис. 13 Нік Ліфхеббер, «Швейцарія». 2016 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.behance.net/Liefhebber>

Рис. 14 Пшемислав Блейзик, виставка Sainer Color. 2023 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.mng.gda.pl/wystawy/sainer-koloor/>

Рис. 15 Анатолій Криволап на фоні власних робіт. 2013 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://tsn.ua/ru/kultura/samyy-dorogoy-ukrainskiy-hudozhnik-eksponiruetsya-v-kieve.html>

Рис. 16 Ганс Мемлінг, «Страшний суд», друга половина XV століття.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Страшний_суд

Рис. 17 Френсіс Бекон, «Травень-червень 1973». 1973 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://machinamysli.org/zobaczyc-wrazenie-malarstwo-francisa-bacona-w-ujeciu-gillesa-deleuzea/>

Рис. 18 Іван Марчук, «Монолог». 1986 р.

[Електронний ресурс] // Режим доступу:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02PBdde6SPiZkiox4cxn7hbes7CdsTwuuRd1Z1Syi215LTP6abowrVpD2J9Cvhc4VPI&id=337756259667771

Додаток Б

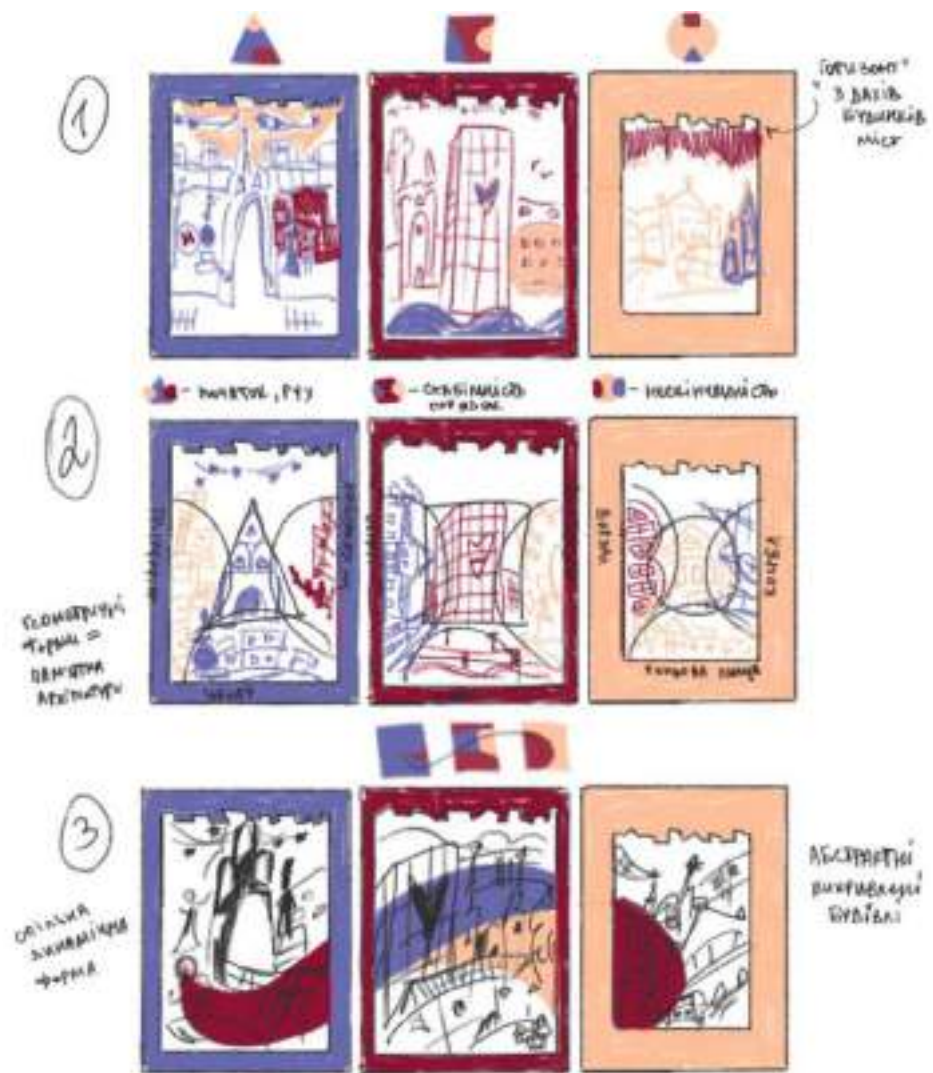

Рис. 1, пошукові ескізи

Рис. 2, фінальний варіант композиційного рішення

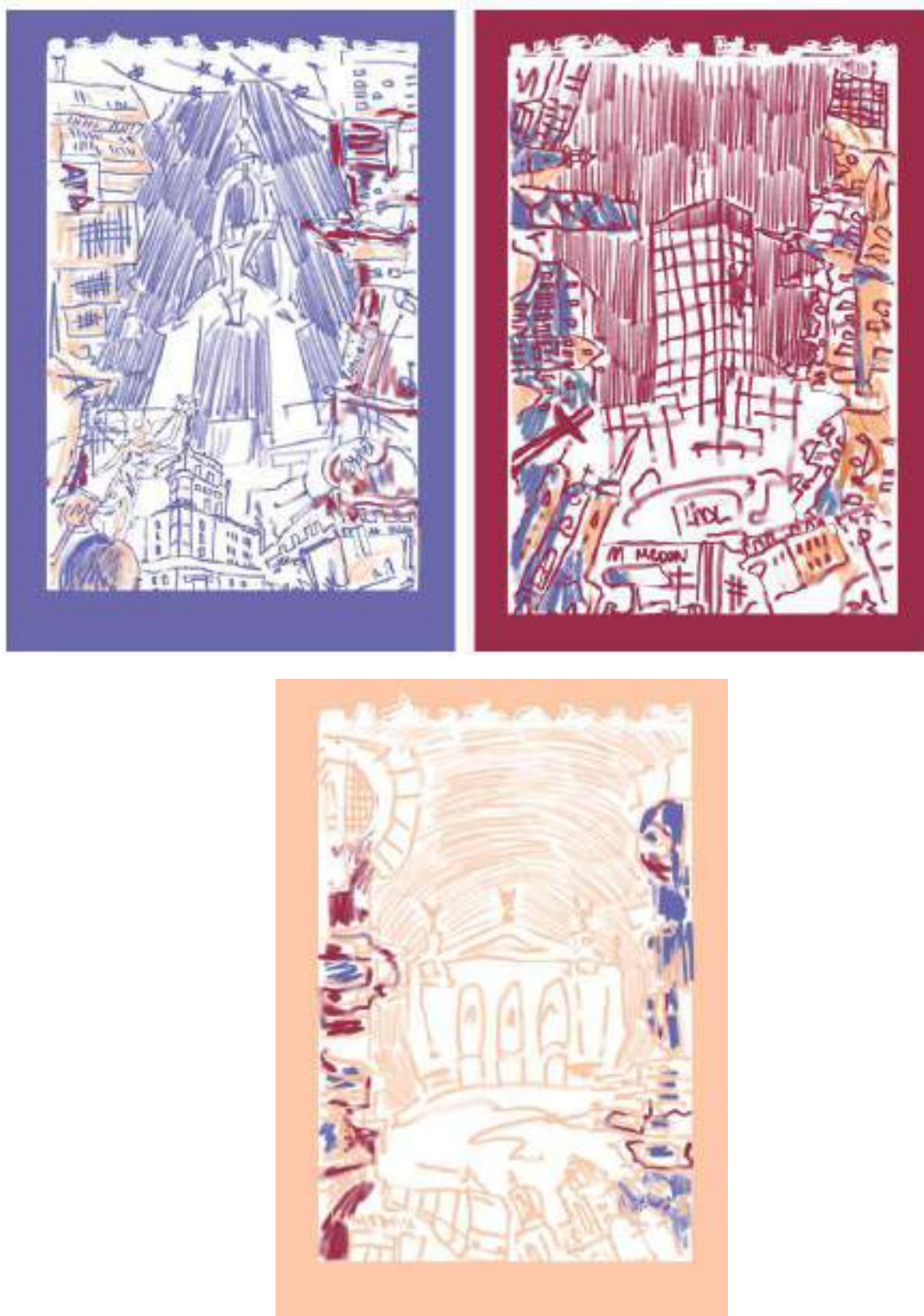

Рис. 3, деталізація архітектурних споруд

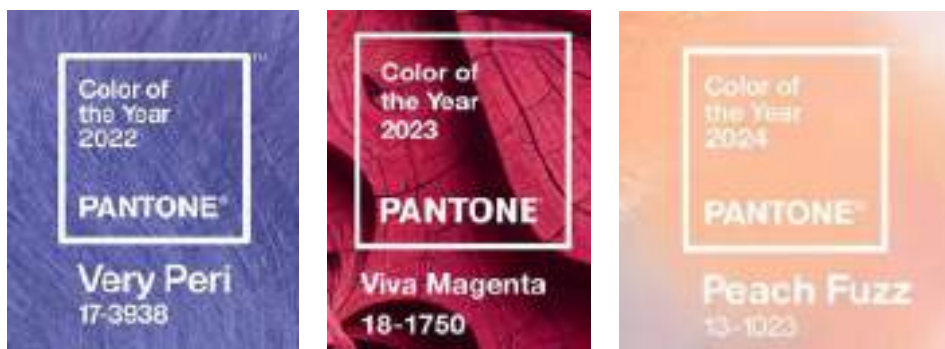

Рис. 4, кольори останніх трьох років від Pantone (Veri Peri, Viva Magenta, Peach Fuzz) [6, с. 28]

Рис. 5, перший варіант кольорового рішення

Рис. 6, другий фінальний варіант кольорового рішення

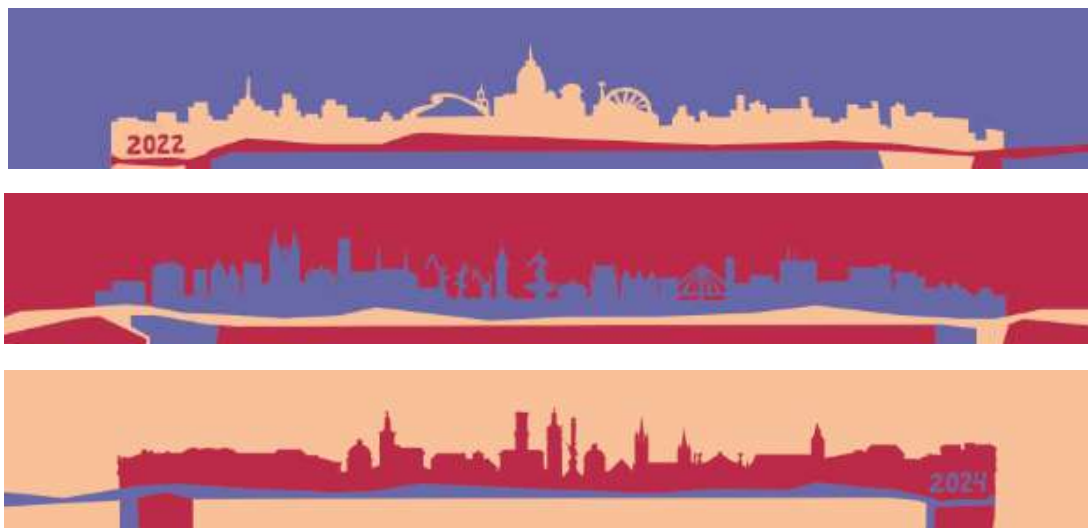

Рис. 7, відображення назви «Три міста, два роки, один шлях» у роботі

Рис. 8, створення композиційних форм архітектурних споруд, Харків

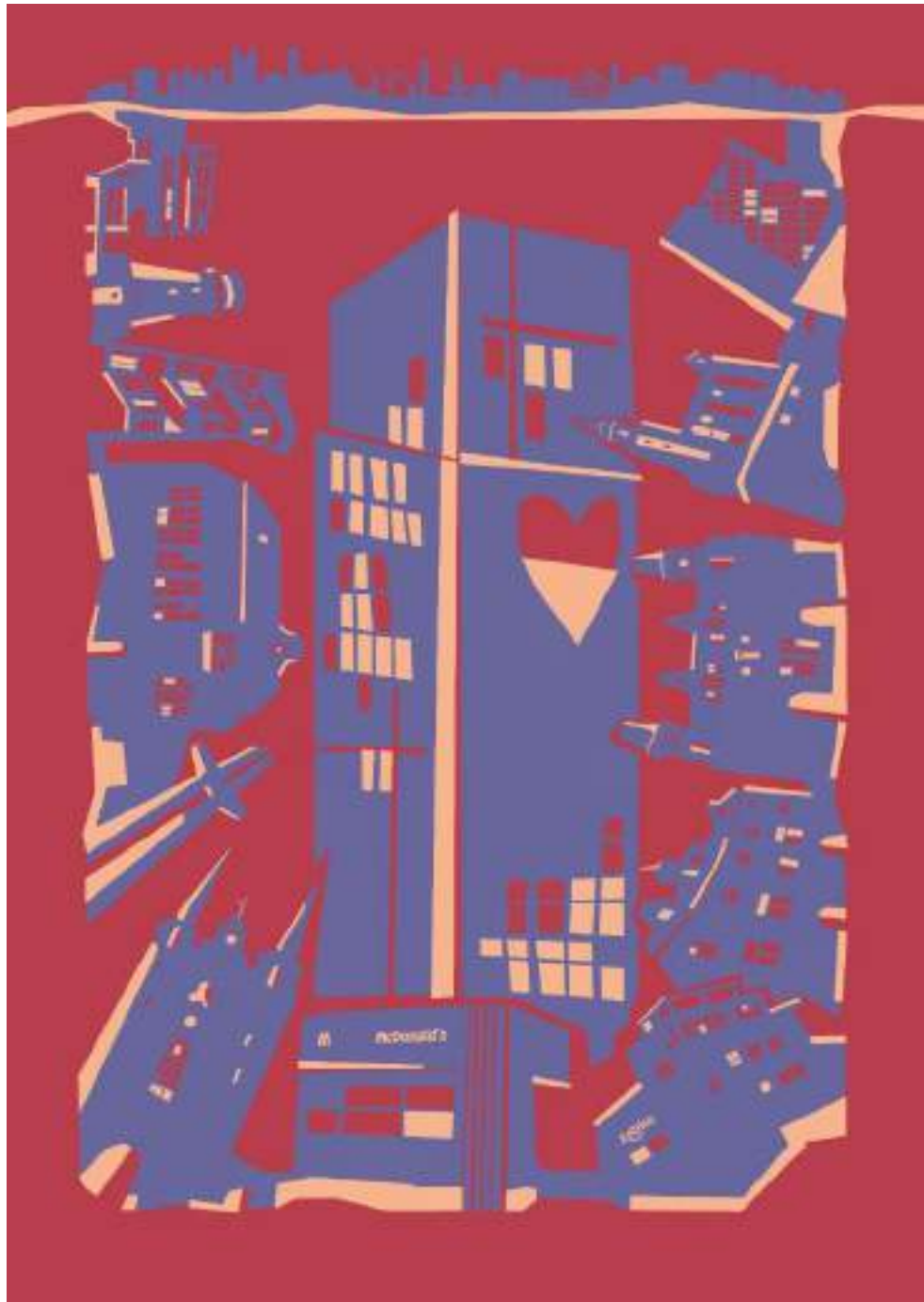

Рис. 9, створення композиційних форм архітектурних споруд, Гданськ

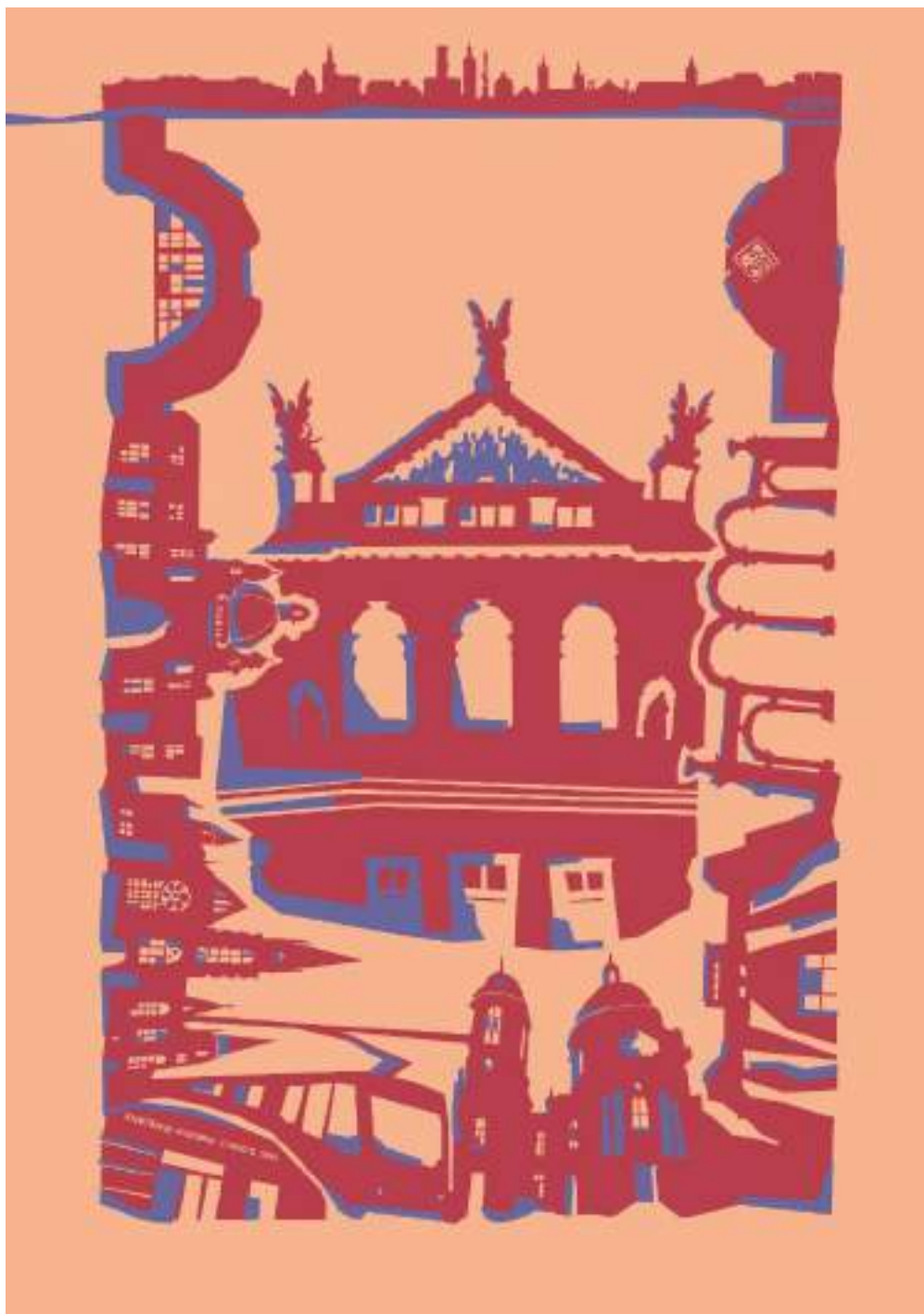

Рис. 10, створення композиційних форм архітектурних споруд, Львів

Рис. 11, перший варіант використання текстурних пензлів

Рис. 12, перший варіант використання текстурних пензлів

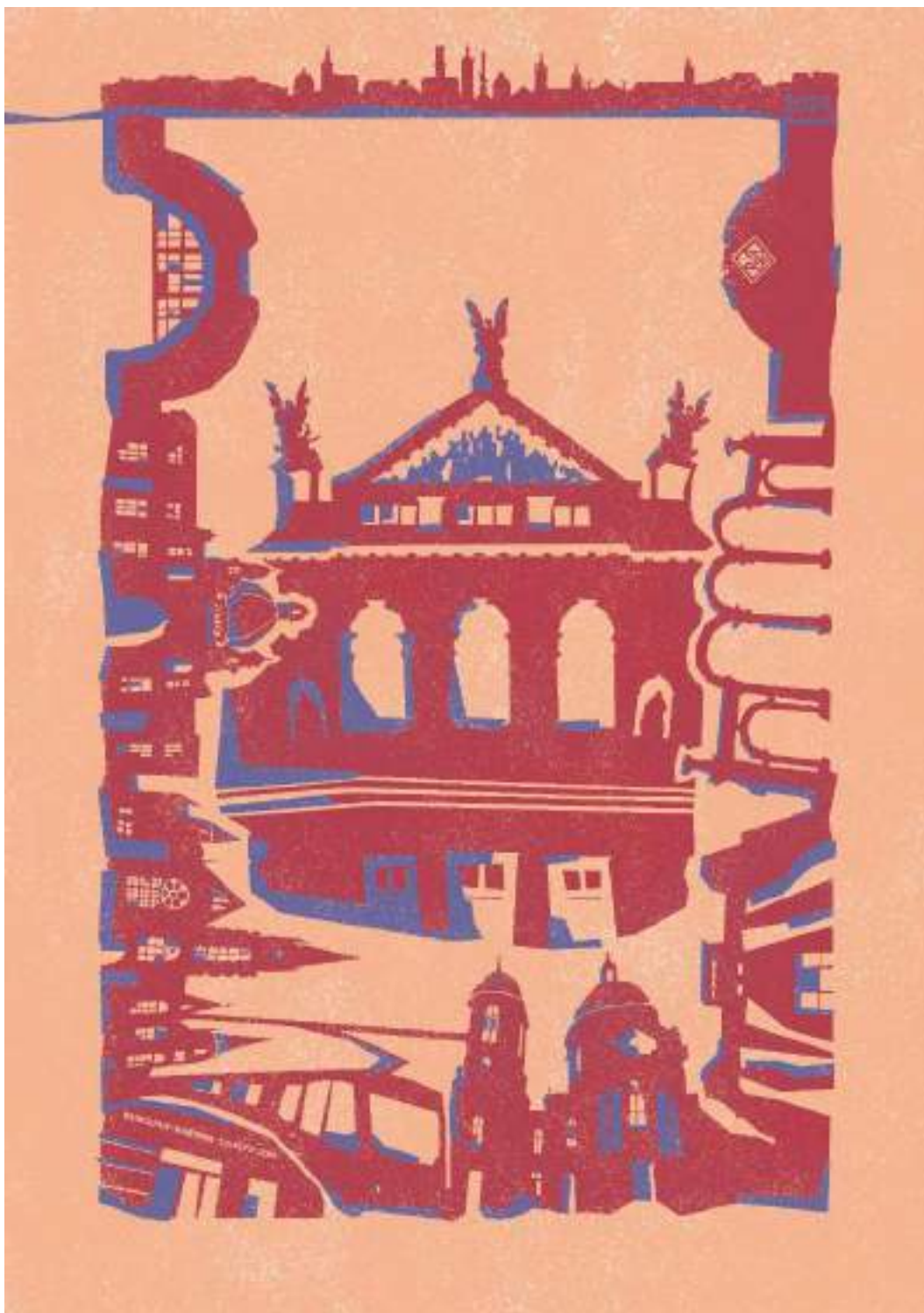

Рис. 12, перший варіант використання текстурних пензлів

Рис. 13, фінальний результат графічної роботи. Харків

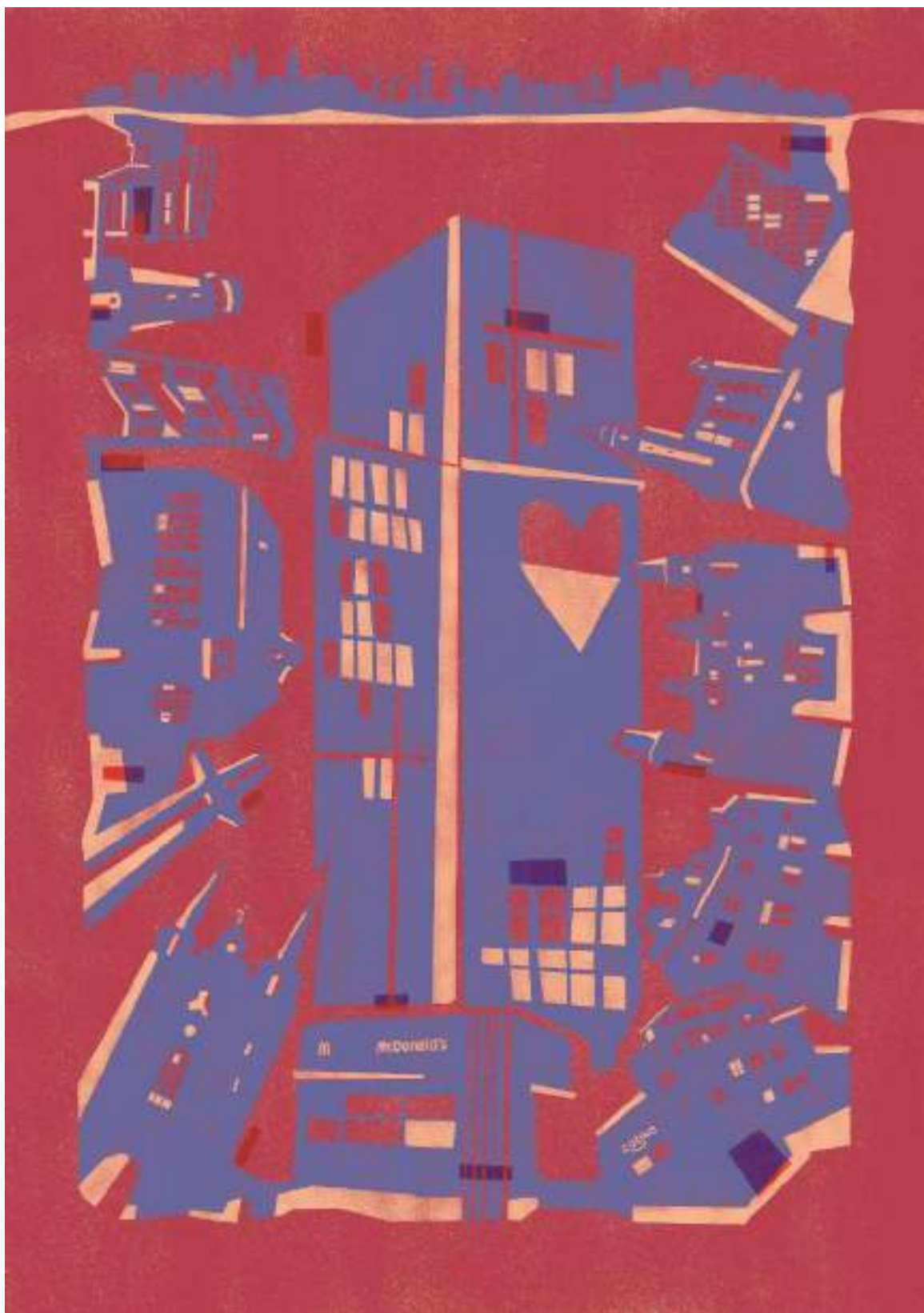

Рис. 14, фінальний результат графічної роботи. Гданськ

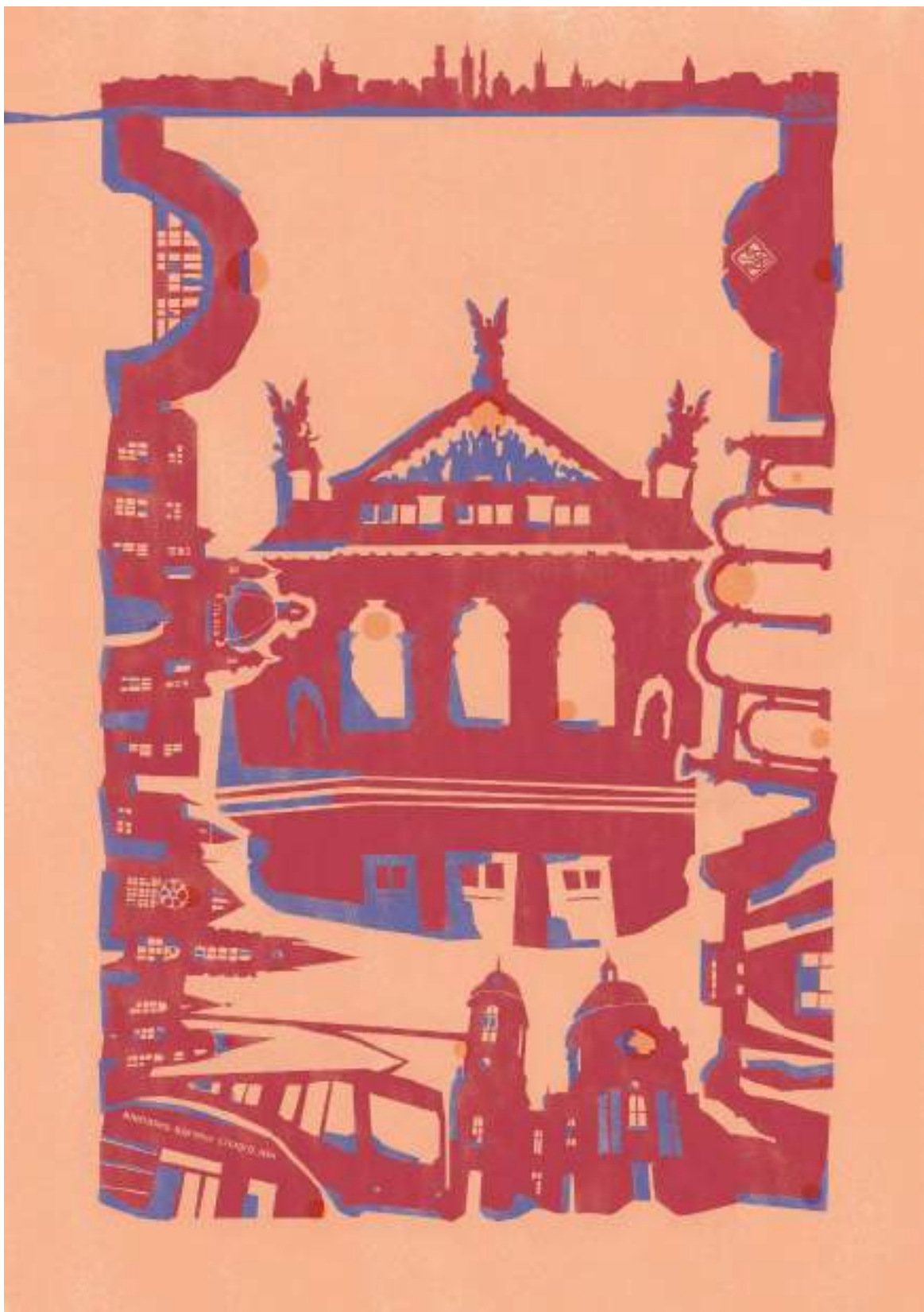

Рис. 15, фінальний результат графічної роботи. Львів

РЕЗЮМЕ

Гергель А. М. Цифровий триптих «Три міста, два роки, один шлях».

Актуальність теми. Дослідження взаємозв'язку міського середовища та емоцій є важливою темою в мистецтві. Місто впливає на кожну людину, бо воно є місцем народження, життя, соціальних навичок і спогадів. Зміни соціально-політичної ситуації в Україні з початку повномасштабного вторгнення у 2022 році змусили багатьох людей переміщатися, що вплинуло на їхній емоційний та психологічний стан. Ключова тема дослідження – особистий емоційний зв'язок з трьома містами: науковим Харковом – місто минулих спогадів, портовим Гданськом – символом теперішніх викликів і культурним Львовом – символом мрій і надій.

Мета роботи. Ознайомитись з впливом урбаністики і психогеографії на образотворче мистецтво; дослідити визначні архітектурні споруди трьох міст; зібрати дані про тренди кольорів останніх років та їхній вплив на психологічне сприйняття; презентувати власні емоції за допомогою серії графічних робіт.

Об'єкт дослідження. Образ міста в цифровій графіці.

Предмет дослідження. Художні засоби виразності для створення емоційного образу міста в цифровій графіці.

Результати. Проєкт «Три міста, два роки, один шлях» показав значний вплив урбаністичного середовища на емоційний стан і особисту трансформацію. Вивчення Харкова, Гданська та Львова дозволило глибше зрозуміти зв'язок між містом та особистим досвідом. Використання кольорів Pantone (Very Peri, Viva Magenta, Peach Fuzz) підкреслило емоційні стани, пов'язані з кожним етапом життя у різних містах. Геометричні форми (трикутник, прямокутник, коло) символізували різні аспекти міського середовища та їхній вплив на особистість. Проєкт сприяв кращому розумінню взаємозв'язку між містом та особистим досвідом, викликавши емоційний відгук у глядачів та спонукаючи їх до рефлексії над власними переживаннями та змінами.

Ключові слова: урбаністика, емоції, психогеографія, триптих, Харків, Гданськ, Львів, трансформація, кольорова палітра Pantone, геометричні форми, постімпресіонізм, цифрове мистецтво.